

Har du overvejelser om at gå på pension?

Overvejer du at gå på pension på grund af alder inden for de næste par år, så har Præsteforeningen nogle anbefalinger.

Først skal du helst forberede pensionering i god tid forinden, så du kan planlægge, hvordan dit liv skal indrettes. Det har betydning for din fremtidige økonomi som pensionist, at du orienterer dig om dine pensionsforhold og planlægger tidspunktet for fratrædelse, inden du tager din afsked.

Der er en række forhold, der har betydning for din optjente pension. I det følgende skelnes primært mellem tjenestemænd og overenskomstansatte.

Tjenestemandspension er kompliceret. Der gælder forskellige hovedregler, hvortil der kan være undtagelser. I det følgende gennemgås hovedreglerne.

Denne folder er til dig, der overvejer at gå på pension på grund af *alder*. Med andre ord, handler folderen om *alderspension*, hvad enten du er tjenstemands- eller overenskomstansat.

Pensionering på grund af alder

Alle præster – overenskomst- som tjenestemandsansatte, har ret til pension.

Hvis du er overenskomstansat

Hvis du er overenskomstansat, har du din pensionsordning i PFA, som en del af dit ansættelsesforhold. Du kan også have andre pensionsordninger, enten fra tidligere ansættelse, eller som du selv har oprettet og indbetalt til. Du kan orientere dig om dine pensionsordninger på www.pensionsinfo.dk. Har du tidligere været tjenestemandsansat, har du også tjenestemandspension og kan læse nedenstående afsnit.

Hvis du er tjenestemandsansat

Tjenestemandspension er en statsgaranteret **livsvarig** pensionsydelse. Tjenestemandspension er en slags "tidsopsparing" på den måde, at du optjener pensionsalder under din samlede ansættelsestid som tjenestemand. Tjenestemandspension består i virkeligheden af flere dele. Man kan opdele tjenestemandspensionen i ydelser, der tilkommer tjenestemanden og ydelser, der tilkommer andre (ægtefælle, børn under 21 år, boet efter tjenestemanden).

Du kan se og beregne din tjenestemandspension på www.tjenestemandspension.dk

Her kan du både se din optjente pensionsalder, og du kan lave beregninger på pensioneringstidspunkter og årsager med mere.

Du har også en pensionsopsparing i PFA af dit rådighedsstillæg og eventuelle andre pensionsgivende tillæg. Så har du muligvis også andre private pensionsordninger.

Har du tidligere været overenskomstansat præst, har du enten fået overført pensionen til tjenestemandspension, eller du har en pensionsopsparing i PFA eller Vel Liv.

Du kan få overblik over din overenskomstmæssige pension i PFA på "mit PFA". På pensionsinfo.dk kan du få overblik over eventuelle andre pensionsordninger, som du har aftalt.

Det, vi fokuserer på i denne folder, er alderspension, som udbetales til tjenestemanden. Hvis du gerne vil vide mere om tjenestemandspension under andre omstændigheder, eller om ægtefælle- eller børnepension, kan du læse folderen **Tjenestemandspension – hvad er det**, som du også kan finde på vores hjemmeside.

Pensionsudbetalingsalder – hvad er det?

Pensionsudbetalingsalder er det tidspunkt, hvor du kan få udbetalt pension på grund af alder. Du kan altså ikke selv vælge at få udbetalt din pension tidligere.

Der er forskellige regler for, hvornår og hvordan en pensionsopsparing kan komme til udbetaling. Det gælder både, hvis du bliver syg og derfor ikke længere kan arbejde, hvis du afgår ved døden, og hvis du ønsker at trække dig tilbage fra arbejdsmarkedet på grund af alder.

Der er to vigtige kriterier, som sammen afgør din pensionsudbetalingsalder:

1. Hvornår du er født, som afgør, hvornår du kan gå på folkepension
2. Hvornår din pensionsordning blev oprettet (som er det samme som ansættelsestidspunktet, hvis du er i ubrudt tjenestemandsansættelse)

Du kan se din pensionsudbetalingsalder her:

Oprettelse af pensionsordningen/ tiltrædelsesdato i ubrudt tjenestemandsansættelse	Hvornår kan den komme til udbetaling
Før 1. maj 2007	Når du fylder 60 år
Mellem 1. maj 2007 og 31. december 2018	5 år før din folkepensionsalder
Efter 1. januar 2019	3 år før din folkepensionsalder

Kan jeg så bare gå på pension, når jeg når min pensionsudbetalingsalder?

Ja, det kan du – MEN! Det kan koste dyrt at gå på alderspension inden folkepensionsalderen. Det gælder både, hvis du går på tjenestemandspension såvel som, hvis du går på pension med en anden pensionsordning.

Hvis du som tjenestemandsansat præst ønsker at gå på alderspension inden folkepensionsalderen, foretages der et procentuelt fradrag i tjenestemandspensionen kaldet førtidsreduktion. Det betyder, at din pension bliver reduceret med helt op til 17%, hvis du går på alderspension, straks du når pensionsudbetalingsalderen. Der kan derfor være tale om et livsvarigt procentuelt fradrag i pensionen, som også kan få betydning for en eventuel ægtefællepension eller børnepension.

Der kan dog være helbredsmæssige årsager bag et ønske om tidligst mulig pensionering. Hvis det er tilfældet, kan der være andre muligheder, som er mere hensigtsmæssige for dig.

Derfor – hvis du ønsker at gå på tjenestemandspension inden folkepensionsalderen, anbefaler vi, at du kontakter Præsteforeningen forinden, så vi kan vejlede dig om dine individuelle og konkrete forhold!

Er der et tidspunkt jeg *skal* gå på pension?

Som tjenestemandsansat, har du en pligtig afgangsalder fra din tjenstemandsstilling ved det fyldte 70. år, hvor du afskediges på grund af alder. Du kan dog ansættes som emerita/emeritus i andre præstestillinger, så længe du kan og vil.

Hvad får jeg ud af at arbejde længere end min pensionsudbetalings- eller folkepensionsalder?

Hvis du venter med at få udbetalt din tjenstemandspension, til du når folkepensionsalderen, undgår du førtidsreduktion. Du optjener pension og/eller kvartalsvis engangsbeløb frem til din fratrædelse. Det betyder, at du kan få en højere pensionsudbetaling, når du på et tidspunkt vælger at gå på pension, medmindre du er tjenestemandsansat og har opnået 37 års pensionsalder, som er det maksimale.

Hvis du som tjenestemand har optjent fulde 37 års pensionsalder, optjener du herefter et engangsbeløb, som du får udbetalt, når du fratræder.

Læs mere om kvartalsvis engangsbeløb her: <https://praesteforening.dk/raadgivning/pension-og-efterloen/tjenestemandspension/>

Hvor meget får jeg i pension?

Hvor meget du får i pension, afhænger af flere forhold.

Er du overenskomstansat, har du din pensionsordning i PFA. Din pension afhænger primært af, hvor meget du har sparet op i løbet af dit arbejdsliv.

Er du tjenestemandsansat, får du tjenstemandspension ved alderspensionering. Den beregnes efter flere parametre. Hovedreglerne omfatter:

1. dit *skalatrin* på pensioneringstidspunktet, som bestemmes af din løn
2. din *pensionsalder* på pensioneringstidspunktet
3. pensioneringstidspunkt i forhold til *pensionsudbetalingsalderen*
4. om du har nået folkepensionsalderen

Dit skalatrin afhænger af dit løntrin på pensioneringstidspunktet. Dit skalatrin fremgår ikke af din lønseddel, men følger de gamle løntrin. Du finder det gamle lønssystem her: <https://praesteforening.dk/loensatser/>

Du optjener tjenstemandspensionsalder efter din beskæftigelsesgrad. Det vil sige, hvor mange timer du er ansat om ugen. Din pensionsalder opgøres i år, måneder og dage, men pensionen beregnes efter fulde år, der rundes ned, ikke op. Din pensionsalder har betydning for, *hvor meget* du får i pension, ikke hvor længe, da tjenestemandspensionen er livsvarig.

Præsteforeningen anbefaler, at du orienterer dig om din optjente pensionsalder og tjekker, at der er korrekte informationer om dit ansættelsesforløb, særligt orlovsperioder/ tjenestefrihed uden løn og perioder i kvoterede ansættelser. Du kan se dit ansættelsesforløb, din aktuelle pensionsalder og skalatrin på www.tjenestemandspension.dk

Overenskomstansat?

Hvis du er overenskomstansat, er der ingen pligtig afgangsalder, og du kan fortsætte i din stilling, så længe du kan og vil. Din arbejdsgiverbetalte pensionsordning er placeret i PFA Pension. Det kan også være, at du har andre

pensionsordninger, fx fra ansættelsesforhold uden for folkekirken. Du kan undersøge dine pensionsforhold på www.mitpfa.dk og på www.pensionsinfo.dk, hvor du kan se dine samlede pensionsoplysninger. Selvom du er overenskomstansat nu, kan det være at du tidligere har været tjenstemandsansat i mere end 12 måneder. I givet fald har du typisk en "opsat tjenstemandspension", som kan komme til udbetaling, fra du når din pensionsudbetalingsalder.

Hvis du bor i tjenestebolig

Mange præster bor i tjenestebolig, som skal fraflyttes ved fratrædelsen. Det gælder både overenskomstansatte præster og tjenstemandsansatte præster. Det betyder, at der er nogle ekstra overvejelser, der skal gøres i forbindelse med pensionering. Du har krav på at få dispensation fra boligpligten op til 1 år før fratrædelse med pension. Dertil er der mulighed for at ansøge om at få dispensation fra boligpligten op til 2 år før fratræden med pension.

Når du fraflytter tjenesteboligen i forbindelse med pensionering, har du krav på en skattepligtig godtgørelse på 100% af det fastsatte årlige boligbidrag. Dokumenterede flytteudgifter kan fratrækkes, hertil et skønsmæssigt fradrag på 3.000-6.000 kr. afhængigt af husstandens størrelse.

Som medlem af Præsteforeningen har du mulighed for at blive medlem af Samrådets Boligselskab og blive skrevet op til en billig lejlighed. Der er et indmeldelsesgebyr på 5.000 kr., og der er derefter ingen yderligere gebyrer for at stå på venteliste. Der er ejendomme i Vanløse, København S., Rødovre og på Frederiksberg. Læs mere her: <https://praesteforening.dk/medlemskab/medlemsfordele/#samraadets-boligselskab>

Pensionistlivet

Pensioneringen er en skelsættende begivenhed for langt de fleste mennesker, særligt hvis man har været i arbejde i hele eller det meste af sit voksenliv. Det er vigtigt at forberede sig så godt som muligt. Det handler om så meget mere end økonomi.

Sundhedsstyrelsen har udarbejdet 10 gode råd om overgangen til seniorlivet, med henblik på en god overgang til et rigt og meningsfuldt seniorliv. Rådene er baseret på dansk og international forskning:

1. Forbered dig, ikke kun økonomisk
2. Træf et aktivt valg
3. Markér overgangen
4. Skab gode vaner
5. Vær aktiv
6. Gør noget meningsfuldt
7. Få dig en hverdagsrytme
8. Husk de sociale relationer
9. Læg forestillingerne om seniorer på hylden
10. Skab plads til at have fri

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at du forbereder flere aspekter af seniorlivet end alene de økonomiske. Det handler blandt andet om så vidt muligt at planlægge hvornår, og under hvilke omstændigheder du ønsker at trække dig tilbage. Forskning viser, at det er betydningsfuldt, at pensioneringen sker som et aktivt valg. Det er også bedst at overveje, hvordan du gerne vil prioritere din tid fremadrettet, hvad du vil bruge tiden på, og hvem du vil bruge den med. Mange af os har mange gode og stærke sociale relationer på og gennem vores arbejde. Den ramme falder bort med pensioneringen og flere relationer kræver noget aktivt for at forblive stærke.

Du kan læse meget mere om Sundhedsstyrelsens anbefalinger her:

<https://www.sst.dk/da/Fagperson/Aeldres-sundhed-pleje-og-omsorg/Forebyggelse-blandt-%C3%A6ldre/Code-overgange-til-aeldrelivet/Ti-gode-raad-om-overgangen-til-seniorlivet>